මවගෙන් දරුවාට HIV සහ උපදංශය බෝවීම තුරන් කිරීමේ ජාතික වැඩසටහන

Ministry of Health

NATIONAL STD/AIDS CONTROL PROGRAMME

EMTCT HIV & SYPHILIS SRI LANKA

Indicators to maintain global validation of EMTCT of HIV (රදවා ගතයුතු දර්ශක - HIV)

Impact indicators

- මවගෙන් දරුවාට HIV බෝවීමේ ප්‍රතිශතය <2% (මව්කිරි ලබා නොදෙන)
- වාර්ෂික නව ළමා HIV අසාදන (මවගෙන් බෝවීම නිසා සිදුවන) - උපත් 100,000 කට ≤50

Process indicators

- අවම වශයෙන් එක් වරක්වත් මාතෘ සායනයකට පැමිණි ගර්භනී මව් ප්‍රතිශතය ->95%
- ගර්භනී මව්වරුන්ගේ HIV සඳහා පරීක්ෂා කල ප්‍රතිශතය ->95%
- හඳුනාගත් HIV අසාදිත මව්වරුන්ගෙන් ප්‍රතිවෛරස ප්‍රතිකාර ලබාදුන් ප්‍රතිශතය ->95%

මාතෘ හා ළමා සෞඛ්‍ය (MCH) කාර්යමණ්ඩලයේ කාර්යභාරය

- දරුවන් ලැබෙන වයසේ කාන්තාවන් හට උපදංශය සහ HIV වැළඳීම වැලැක්වීම සඳහා දැනුවත් කිරීම
- අසාදිත මව්වරුන් කලින් හඳුනාගැනීම
- සති 8 ට පෙර ගර්භනී ලියාපදිංචිය
- පළමු සායන වාරයේදීම HIV සහ උපදංශය සඳහා රුධිර පරීක්ෂාව (Hb, blood sugar, Grouping/Rh සමග)
- HIV අසාදිත කාන්තාවන්ගේ අනවශ්‍ය ගැබ්ගැනීම් වැලැක්වීම
- අසාදිත මවට හා දරුවාට අවශ්‍ය පසුප්‍රසව සංරක්ෂණය ලබාදීම
- HIV අසාදිත කාන්තාවන් සහ ඔවුන්ගේ පවුල් වලට කොන්කිරීමෙන් හා වෙන්කොට සැලකීමෙන් තොරව සේවාවන් ලබාදීම.

පවුල් සෞඛ්‍ය නිලධාරිනියගේ කාර්යභාරය

- HIV සහ උපදංශය සඳහා වන සේවාවන් පළමු සායන වාරයේදීම හඳුන්වාදීම.
- පරික්ෂණ සඳහා රුධිර සාම්පල් ලබා ගත් බවට තහවුරු කිරීම.
- HIV සහ උපදංශය පරීක්ෂණ විස්තර H 512 A හි නිවැරදිව සටහන් කිරීම.
- මුලික පරීක්ෂණයේ ධන ප්‍රතිඵල සහිත මව් වරුන් ලිංගාශ්‍රිත රෝග සායනයට යොමු කිරීමට කටයුතු කිරීම.
- සැමවිටම රහස්‍ය භාවය සුරැකීම.

ප්‍රජා සෞඛ්‍ය හෙද නිලධාරිනියගේ කාර්යභාරය

- HIV සහ උපදංශය සඳහා වන සේවාවන් පිලිබඳ මවු වරුන් දැනුවත් කිරීම.
- පරික්ෂණ සඳහා රුධිර සාම්පල් ලබාගෙන ලිංගාශ්‍රිත රෝග සායනයට යැවීම.
- HIV සහ උපදංශය පරීක්ෂණ විස්තර H 512 A හි නිවැරදිව සටහන් කර ඇත්දැයි අධීක්ෂණය කිරීම.
- මුලික පරීක්ෂණයේ ධන ප්‍රතිඵල සහිත මව් වරුන් හට රහසිගතව එය දැනුම් දී ලිංගාශ්‍රිත රෝග සායනයට යොමු කිරීම.
- පුර්ව ප්‍රසව සායනයේ අවත්වගන්න VDRL /HIV ලේඛනය, නිදර්ශක රැගෙන යාමේ ලේඛනය අධීක්ෂණය කිරීම.
- VDRL /HIV පරීක්ෂණ දත්ත නිවැරදිව ලේඛනගත කිරිම.
- පරීක්ෂණ ප්‍රතිඵල පිලිබඳ මව්වරුන් දැනුවත්කිරීම.
- සැමවිටම රහස්‍ය භාවය සුරැකීම.

සෞඛ්‍ය වෛද්‍ය නිලධාරීතුමාගේ කාර්යභාරය

- HIV සහ උපදංශය සඳහා වන සේවාවන් පිලිබඳ මවු වරුන් දැනුවත් කිරීම.
- පරික්ෂණ සඳහා රුධිර සාම්පල් ලිංගාශ්‍රිත රෝග සායනයට යැවීමේ සහ ප්‍රතිඵල නැවත ගෙන්වා ගැනීමේ ක්‍රමවේදය සැකසීම.
- මුලික පරීක්ෂණයේ ධන ප්‍රතිඵල සහිත මව් වරුන් හට රහසිගතව එය දැනුම් දී හැකි ඉක්මනින් ලිංගාශ්‍රිත රෝග සායනයට යොමු කිරීම.
- ලිංගාශ්‍රිත රෝග සායනය හා එක්ව ආසාධිත මව්වරුන් සඳහා අඛණ්ඩ සේවාවක් ලබාදීම.
- සැමවිටම රහස්‍ය භාවය සුරැකීම පිලිබඳ කාර්යමණ්ඩලය දැනුවත් කිරීම.
- ආසාධිත මව්වරුන් සහ දරුවන් කොන් කිරීම් හා වෙනකොට සැලකීම වැලැක්වීම.

MCH GUIDE

- ඔබට අවශ්‍ය උපදෙස් මෙම පොතේ සඳහන් කර ඇත.

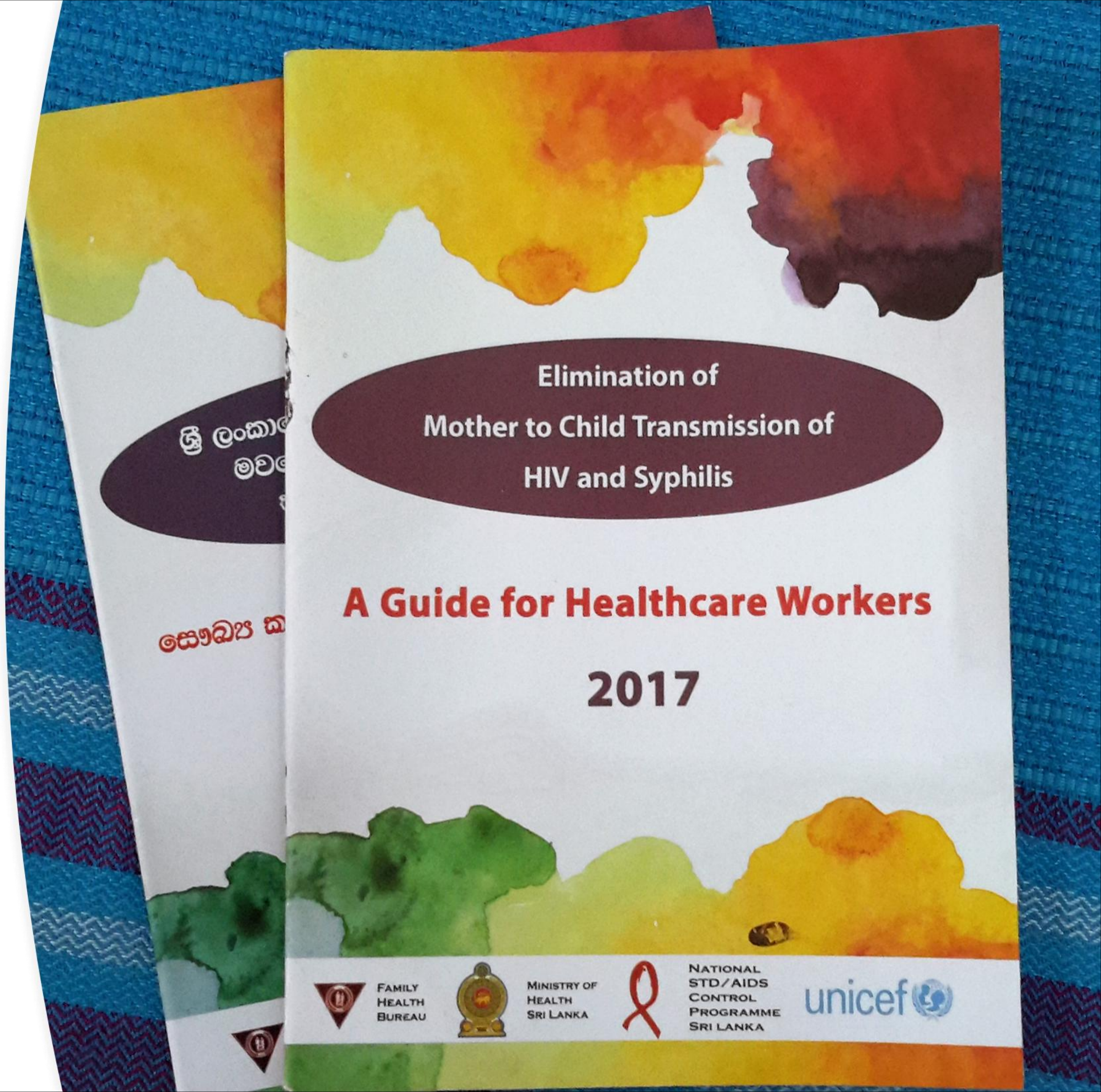

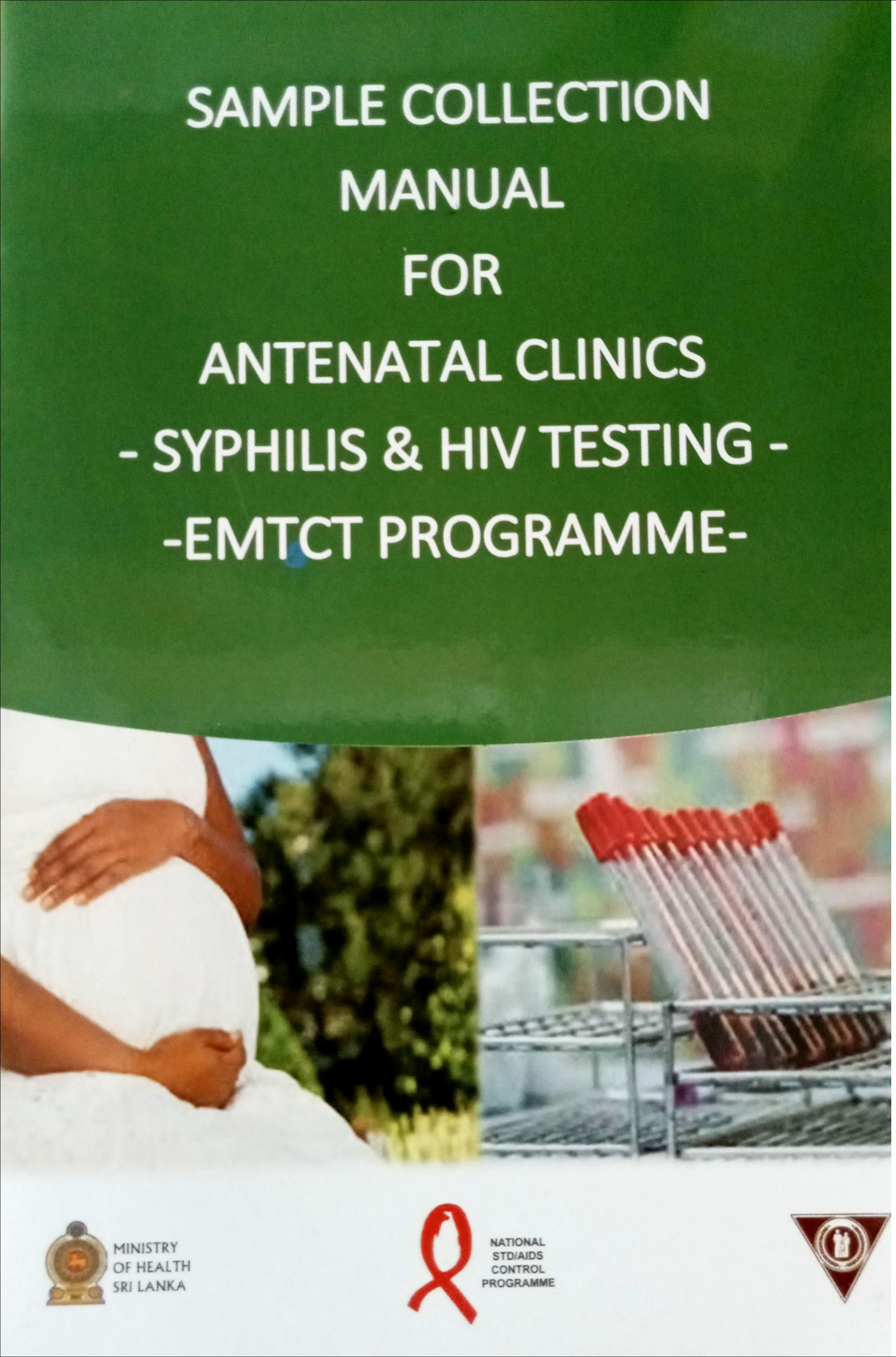

Sample collection manual for antenatal Clinics

- රුධිර සාම්පලයක් ගතයුතු අයුරු මෙහි විස්තර කර ඇත.

පූර්ව HIV පරීක්ෂණ තොරතුරු leaflets , posters සහ health talks මගින් ලබා දිය හැකිය.

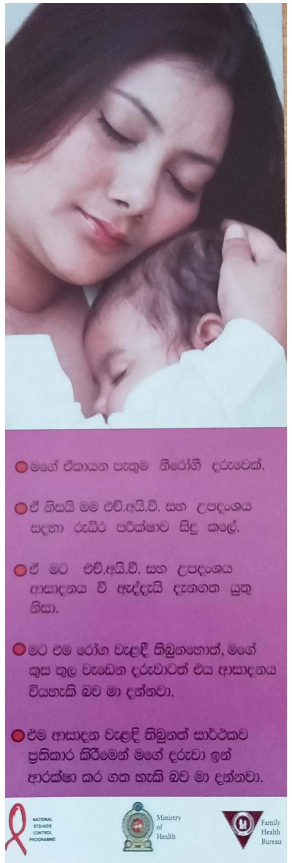

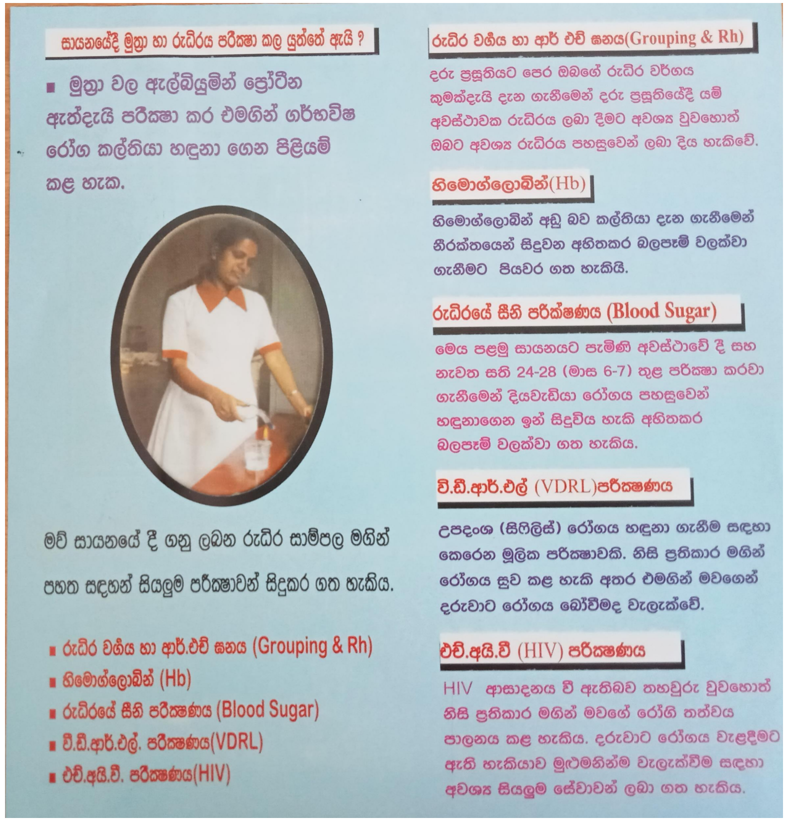

පූර්ව ප්‍රසව සායනයේදී මව්වරුන්ට HIV සහ උපදංශ මූලික පරීක්ෂාව හඳුන්වා දෙන්නේ කෙසේද?

- පූර්ව ප්‍රසව පැකේජයේ කොටසක් ලෙස

(Hb, Blood sugar, Blood group/Rh, VDRL, HIV)

- "OPT-OUT " පරීක්ෂාවකි
- අනිවාර්ය නොවේ (Not mandatory)

මට HIV පරික්ෂාවට අකමැති වුවහොත් සිදුකල යුත්තේ කුමක්ද?

එම හේතුව මත මටට කිසියම් අයුරකින් සේවාවේ අඩුවක් සිදු නොවිය යුතුයි

පරීක්ෂාව අනිවාර්ය බව යමෙක් පැවසුවහොත් එය අහිතකර ලෙස බලපානු ඇත.

උපදේශනය මගින් මට පරීක්ෂාවට කැමති කර ගැනීමට උනන්දු විය යුතුයි

HIV සහ VDRL පරීක්ෂණ සඳහා රුධිර සාම්පල ලබාගන්නේ කෙසේද?

- මව නිවැරදි ලෙස හඳුනාගත යුතුවේ.(නම, අංකය, H 512 A)
- වකියුටෙනේර් නල නිසිපරිදි ලේබල් කලයුතුවේ (අංකය, දිනය, වේලාව, පරීක්ෂණයේ නම)
- 5 cc රුධිර සාම්පලයක් ලබාගත යුතුවේ (For VDRL and HIV screening tests)
- සාම්පලය විනාඩි 20-25 පමණ කාමර උෂ්ණත්වයේ කෙලින් සිටුවා තබා පැය 24ක් තුල STD රසායනාගාරයට ප්‍රවාහනය කලයුතුවේ
- ප්‍රමාද වේනම් ශීතකරණයේ 4-8.c උෂ්ණත්වයේ උපරිම දින 3ක් ගබඩා කලහැක
- ප්‍රවාහනයට පෙර නිසිපරිදි ඇසුරුම් කල යුතුවේ (Triple layer packing)

ලේඛන ගත කිරීම -Documentation

- **සාම්පල ලබාගැනීම**

✓ **H 512 A**

- VDRL සාම්පල ලබාගත් දිනය අදාල කොටුවල සටහන් කිරීම වැදගත්වේ (ලේ දීමට නියමිත දිනය නොවේ)
- VDRL- ලේ ගන්නා දිනට ගර්භයට සති ගණන සටහන් කලයුතුවේ
- HIV සාම්පල ලබාගත් දිනය අදාල කොටුවල සටහන් කිරීම වැදගත්වේ (ලේ දීමට නියමිත දිනය නොවේ)

✓ **ANC VDRL/HIV register (Annex 6)**

✓ **සාම්පල භාරදීමේ පොත (Annex 7)**

✓ **Laboratory Request form in පිටපත් 3 (2-රසායනාගාරයට, 1-සායනයෙහි file කිරීමට)**

රසායනාගාර ප්‍රතිපල ලේඛන ලබාගැනීම

- MOH කාර්ය මණ්ඩලයේ කෙනෙකු නිරතුරුව STD රසායනාගාරයට ගොස් ප්‍රතිපල ලේඛන ලබගතයුතුවේ
- ප්‍රමාදයක් ඇත්නම් STD රසායනාගාර වෛද්‍ය නිලධාරීන්ට දැනුම් දිය යුතුවේ.
- Positive මව්වරු පිලිබඳ ලිංගාශ්‍රිත රෝග විශේෂඥ වරයා/ සායනය භාර වෛද්‍යවරයා විසින් සෞඛ්‍ය වෛද්‍ය නිලධාරී තුමා (MOH) දැනුවත් කරනු ඇත

ප්‍රතිඵල සටහන් කිරීම

- **H 512 A (අලුත් කාඩ් පත පමණක් භාවිත කලයුතුවේ)**

▪ VDRL Reactive - R ලෙස

▪ VDRL Non- Reactive –NR ලෙස

▪ Reactive නම් STD සායනයටයොමු කල දිනය

▪ HIV ප්‍රතිපල මවට දැනුම් දුන් දිනය පමණක් අදාල කොටුවේ සටහන්කෙරේ

▪ HIV- positive/ Negative ලෙස සටහන් නොකළ යුතුවේ

- සියලුම කොටු නිසිලෙස පුරවා තිබිය යුතුවේ
- සියලු රසායනාගාර ප්රතිපල ලේඛන නිසි පරිදි file කල යුතුවේ
- රහසිගතභාවය සුරැකෙන ලෙස එක් නිලධාරියෙකු යටතේ තබාගත යුතුවේ (under lock and key)
- සියලුම මව්වරුන් තම ප්රතිපල දැන සිටිය යුතුවේ.

භ්‍රෑණයේ පිහිටීම சிசுவின் அமைந்திருக்கும் பாங்கு Presentation										
ප්‍රමුඛ කොටස ශ්‍රෝණි කුහරය තුළ පිහිටීම வெளிப்படும் பகுதி இடுப்புக்குழியில் இறங்கியிருக்கும் அளவு Engagement of the presenting part										
භ්‍රෑණ චලන / හෘද ශබ්ද சிசுவின் அசைவு / சிசுவின் இதயத்துடிப்பு FM / FHS										
යකඩ / ෆෝලේට් இரும்பு / போலேட் Iron / Folate										
කැල්සියම් / විටමින් සී கல்சியம் / விட்டமின் C Calcium / Vitamin C										
පෝෂක අතිරේක குறை நிரப்பு உணவுகள் Food Supplementation										
පරීක්ෂා කරන ලද නිලධාරියාගේ අත්සන பரிசோதித்தஉத்தியோகத்தரின் கையொப்பம் Signature of the officer examined										
නිල නාමය / பதவி / Designation										

පරීක්ෂණ/ பரிசோதனைகள்
Investigations

	ගර්භ සති ගණන கர்ப்பகாலம் POA	ප්‍රතිඵල பெறுபேறு Result
රුධිරයේ සීනි குருதியில் சீனியின் அளவு Blood Sugar		
හිමෝග්ලොබින් ஈமோகுளோபின் Haemoglobin		

වෙනත් පරීක්ෂණ ஏனைய பரிசோதனைகள் Other Investigations	
පණු ප්‍රතිකාර பூச்சித் தடுப்பு மருந்துகள் Antihelminthic Drugs	
භ්‍රෑණ චලන සටහන්පත ලබා දුන් දිනය குழந்தை துடிப்பு கணக்கிடும் பட்டியல் வழங்கிய திகதி Date of issuing kick count chart	

උපදංශය සඳහා පූර්ව පරීක්ෂාව/ சிபிலிசுக்கான முற்பரிசோதனை / Syphilis Screening

රුධිර සාම්පලය ගන්නා විට ගර්භයට සති / இரத்தம் எடுக்கப்பட்ட திகதியில் கர்ப்பவாரங்களின் எண்ணிக்கை POA of blood sampling		
රුධිර සාම්පලය ගත් දිනය / இரத்தம் எடுக்கப்பட்ட திகதி Date of blood sampling		
ප්‍රතිඵලය පැමිණි දිනය/ முடிவு பெறப்பட்ட திகதி Date of result received		
ප්‍රතිඵලය/ சோதனை முடிவு / Result	NR	R
ප්‍රතිඵලය (R) නම් වැඩිදුර ප්‍රතිකාර සඳහා යොමුකළ දිනය முடிவு R எனின் மேன்மை சிகிச்சை நிலையத்திற்குப் பரிந்துரைக்கப்பட்டதிகதி If (R) Date of referral		

HIV පූර්ව පරීක්ෂාව සඳහා රුධිර සාම්පලය ලබාගත් දිනය HIV சோதனைக்காக குருதி மாதிரி எருக்கப்ய்ட திகதி Date of taking blood sample for the HIV screening	
ප්‍රතිඵලය මවට දැනුම්දුන් දිනය பெறுபேற்றை தாய்க்கு அறிவித்த திகதி Date of Result Infomed to Mother	

පිටගැස්ම ධූලකාභ ප්‍රතිශක්තිකරණය /ஏற்பு நோய் தடுப்பு மருந்து வழங்குதல்/ **Tetanus Toxoid Immunization**

මාත්‍රාව/ அளவு / Dose	1	2	3	4	5	NE
දිනය / திகதி / Date						
බාණ්ඩ අංකය குழு இலக்கம் Batch No.						

මුලික පරීක්ෂණය positive මව්වරු පිළිබඳව ක්‍රියාකරන ආකාරය

- Positive මව්වරු පිලිබඳ ලිංගාශ්‍රිත රෝග විශේෂඥ වරයා/ සායනය භාර වෛද්‍යවරයා විසින් සෞඛ්‍ය වෛද්‍ය නිලධාරී තුමා (MOH) දැනුවත් කරනු ඇත
- ඔවුන් තහවරුකර ගැනීමේ පරීක්ෂණයක් සඳහා සායනයට යොමු කලයුතුවේ (උපදේශනය කිරීමෙන් අනතුරුව)
- තහවරුකර ගැනීමේ පරීක්ෂණයේ ප්‍රතිපල සෞඛ්‍ය වෛද්‍ය නිලධාරී තුමා වෙත දන්වනු ලැබේ

ගබ්සා / මල දරු උපත්

- මෙවන් අවස්ථා වලට මුහුණ දෙන මව්වරුන් test කර නැත්නම් සිදුවීමෙන් පසුව හෝ පරීක්ෂණ කර සටහන් කල යුතුවේ.(අවශ්‍ය විට යොමු කල යුතුවේ)

පරිපූර්ණ සේවාවක් සැපයීම.

- සෞඛ්‍ය කාර්යමණ්ඩලයේ ආකල්ප රෝගී සත්කාරය සඳහා බලපායි.
- අපගේ සේවාව බලාපොරොත්තුව පැමිණෙන රෝගීන්ට ඔවුන්ගේ රෝගය හෝ ක් රියාකාරකම් අනුව කොන් කොට හෝ වෙනස්ව සැලකීම නොකළ යුතුය.
- සෘණාත්මක ආකල්ප සහිත කාර්යමණ්ඩලයෙන් රෝගී සත්කාර නියමාකාරව සිදු නොවේ.
- අපි රෝගීන්ගේ රහස්‍ය භාවය සුරැකීමට ආචාර ධර්ම අනුව හා නීතියේ බැඳී සිටිමු.

WHO කණ්ඩායම සොයා බලනු ලබන අංශ

- ලේඛන- MCH guide, පෝස්ටර, අත් පත්‍රිකා ,Returns, Records,
- රුධිර පරීක්ෂණ වල ප්‍රතිපල මවට ලබාදීමට ගතවන කාලය
- සේවාවන් සඳහා නොපැමිණෙන ගැබිණි මවුන් සොයාගැනීමට ගෙන ඇති ක්‍රියා මාර්ග
- කොන්කිරීම සහ වෙන් කොට සැලකීම සිදුවේද යන වග
- ප්‍රමාදවී හඳුනාගන්නා ගැබිණි මවුන් පරීක්ෂාවට ලක්වේද යන වග (රෝහල් වල HIV Rapid Test තිබේද යන වග)

Maintenance of validation

- Next maintenance of validation is in December 2024.
- මේ සඳහා ඔබ සියලුදෙනාගේ සහයෝගය ඉතා වැදගත් වේ.

Thank you....